

כאן בעניני תשובה, תורה ומצוותי' מתוך הרחבה, ללא סכנות, ואדרבה: מתוך עידוד ותוספת כח — הרי זה סימן שכבר נעשו "חרכים" בכותל ו"בקעים" במסך, ומהם יהיו פרצות גדולות, ועד לפירצה יותר מעשר אמות, שכבר אינה נקראת בשם "פתח"¹⁷², ועיי"ז נעשה ביטול כל המסך. ויהי רצון שמתוך הרחבה יוסיפו כאן בכל עניניהם בלימוד התורה וקיום המצוות, כולל מצות ימים אלו — ענין התשובה, ומתוך שמחה וטוב לבב,

וזו תהי' התחלה טובה ליציאה גדולה שיצאו משם המונים המונים, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"¹⁷³, מתוך שמחה וטוב לבב, ומתוך הרחבה, ובחסד וברחמים.

והקב"ה יקיים את הבטחתו "ושב הוי' אלקיך את שבותך", להוציא בעצמו את בני מהגלות — שאז לא יוכל אף אחד לעמוד נגד, אלא "כדונג ימסו"¹⁷³ — "אומר לצפון תני ולתימן אל תכלאי"¹⁷⁴, ללקט את בני הן מצפון הן מדרום הן ממזרח והן ממערב, מתוך הרחבה ומתוך שמחה וטוב לבב,

ו"פדויי הוי' ישובון גו' ושמחת עולם על ראשם"¹⁷⁵, בגאולה האמיתית והשלימה בקרוב ממש, בישועת השם כהרף עין¹⁷⁶, ובאופן ש"לא תשאר פרסה"¹⁷⁷, כי "מקטנם ועד גדולם"¹⁷⁸ — "קהל גדול ישובו הנה"¹⁷⁹.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א התחיל לנגן הניגון "הושיעה את עמך".]

* * *

כח. כיון שמחר הוא יום העבודה, אי אפשר להאריך היום ככל הצורך, ולכן אוסיף עתה רק נקודה בה"הדרן", ונקודה נוספת בהמשך למדובר ביום השבת.

הביאור בסיום מסכת סוכה,

— החילוק בין רש"י לרמב"ם בפירוש הקנס ד"טבעתה קבועה וחלונה סתומה" (נוסף לכך שכל המשמרות "הנכנסים חולקין בצפון", "שהצפון עיקר", "כדי שיראו שהן נכנסין", "והיוצאין חולקין בדרום כדי

(172) ראה עירובין בתחלתה ובפרש"י.

(173) ע"פ תהלים צז, ה.

(174) ישעי' מג, ו.

(175) שם לה, יו"ד. נא, יא.

(176) ראה בהמצויי בנרות שבת (ירושלים)

תש"ה) כרך ג ע' מב; נא; סו. מנחה ליהודה (ירושלים תש"י) ע' 27-28.

(177) בא יו"ד, כו.

(178) ירמי' לא, לג.

(179) שם. ז.

שיראו שהן יוצאין והולכין", ו"בילגה לעולם חולקת בדרום", "ואפילו כשהיא נכנסת*, קנס הוא כו'").

שלפירוש רש"י הם לצורך השחיטה, שכשרה (גם בקדשים) בנשים¹⁸¹ (ע"י סכין ארוך**), ולפירוש הרמב"ם הטבעת היא לצורך ההפשט, והחלון לצורך בגדי כהונה, שאינם שייכים לנשים (לא הפשט הקרבנות על הטבעות שבעזרה, ד"אשה בעזרה מניין***, ובודאי לא בגדי כהונה, כיון שפסולות לעבודה),

שהחילוק ביניהם הוא — אם הקנס מצד השכינות לרשע (מרים בת בילגה) הוא רק בענינים השייכים לרשע (דלשחיטה שייכת הנערה, ושייך בזה עונשה וקנסה), כפי שמסתבר בפשטות¹⁸³ (שזוהי שיטת רש"י שמפרש פשוטם של דברים¹⁸⁴), או שגם בענינים שאינם שייכים לרשע קנסינן את השכן מצד רשעותו גופא (שזוהי שיטת הרמב"ם¹⁸⁵, לשיטתו

(* אפשר לפרש: 1) כסברתו¹⁸⁰ — רק ביום שנכנסה, ובכ"ז — זהו בזיון יותר (שמחלקין ביניהן באותו המקום, ביחד, עם המשמרה היוצאת מן הקודש), 2) בסוג וגדר דנכנסת (היינו למעוטי יוצאת — שמתחילה רק כשיש משמרה אחרת בביהמ"ק).

(** שיהי מונח מתחלה בחלונה [באם החלון פתוח] — ויקחנו הכהן משם ויתננו להנערה.

(*** קידושין נב, ב. ובפרט לשיטתי דרש"י שם (לרש"י — אסור, ולד"ה — בפועל), שלכן נאמר כאן המציאות דסכין ארוך. ובשלמא בהדלקת המנורה מפורש¹⁸² "והוציאן לחוץ", משא"כ בנדוד" — דמדובר בטבעת שבכותל. ופשוט.

180) של השואל, שהקשה על פירוש רש"י: "ואפילו כשהיא נכנסת", דלכאורה הו"ל לפרש דאפילו כשהם בעצמם במשמר חולקין בדרום.

181) זבחים לא, ב.

182) רמב"ם הל' ביאת מקדש פ"ט ה"ז.

183) וכמובן גם שבפשטות הענינים צ"ל

הקנס ש"טבעתה קבועה וחלונה סתומה" מעין

הקנס ד"חולקת בדרום", וכיון שנשים שייכות*

ג"כ להדברים שנחלקים שם (לאו דוקא דאכילה. וכמו עורות מוספין — ראה לקו"ש שכפנים הערה 44), הרי גם הטבעת והחלון צ"ל בענינים ששייכים לנשים, כי הקנס בכל ג' הענינים צ"ל מסוג אחד.

184) הן במקרא — פשוטו של מקרא

(נסמן לעיל הערה 135), ואפילו בגמרא הרי

רש"י הוא פרשן ופשטן (ראה יד מלאכי כללי

רש"י כו' בתחלתו), ואין דרכו להביא בפירושו

פסק ההלכה.

185) שמפרש אמנם הענינים כפשוטם,

אבל מביא גם הלכות, וכמ"ש בהקדמתו

לפירוש המשניות: "אומר לך בפירוש כל

הלכה על דעת מי נפסקה ההלכה", וכמו

במשנה דידן: "ואין הלכה כרבי יהודה".

(* אף שלא בתורת חלוקה, אלא שמקבלת

מזכרי כהונה — שהם אנשי המשמר ולא הנשים

(ראה רמב"ם הל' בכורים פ"א ה"י"א). —

ממענה כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בהל' דעות¹⁸⁶ ש"דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו כו"¹⁸⁷).

ועפ"ז מובן שרש"י לא גורס (לאחרי הסיום "אוי לרשע אוי לשכינו טוב לצדיק טוב לשכינו") הראי' "שנאמר¹⁸⁸ אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו" (שהרי מביא מ"ש בתו"כ¹⁸⁹ "וחלצו את האבנים, נגע באבן שבמקצוע (כפי שמוסיף רש"י¹⁹⁰ על גירסתנו בתו"כ) שניהן חולצין, ואע"פ שהנגע לא נראה אלא בביתו של זה .. חבירו לקה בשבילו, מכאן אמרו אוי לרשע אוי לשכינו, וממילא, טוב לצדיק טוב לשכינו, דמדה טובה מרובה") — כי, מ"ש "כי פרי מעלליהם יאכלו", היינו, לא רק "פרי מעלליו" של הצדיק, בתור מסובב מהצדיק, אלא "מעלליהם" עצמם, אינו שייך לנדו"ד לשיטת רש"י שהקנס הוא באופן של מסובב מהרשע, ולא מצד השכן עצמו —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס¹⁹¹ בלקו"ש חי"ט ע' 59 ואילך¹⁹².

כט. וכאמור לעיל (ס"ט) — שייך ענין זה גם להתחלת המסכתא: סוכה היא מצוה שהזמן גרמא, ולכן נשים פטורות¹⁹³. אבל אעפ"כ, "אשה בעלה משמחה"¹⁹⁴, וכיון שהבעל חייב לישיב בסוכה, ובה עורך סעודת יום טוב בבשר ויין, "אין שמחה אלא בבשר" ו"אין שמחה אלא ביין"¹⁹⁵, אוכלת גם האשה יחד עם בעלה בסוכה (אף שמצד עצמה היתה יכולה לאכול בבית), וממילא נעשה גם אצלה "זמן שמחתנו". וכאן נשאלת השאלה בנוגע לשמחה של האשה¹⁹⁶ — האם זו שמחה ש"בעלה משמחה", ואינה שמחת סוכה, והיינו, ש"זמן שמחתנו"

שבה נראה הנגע בביתו של הרשע, ועד"ז בנדו"ד, שהקנס על משמרת בילגה הוא רק באותם ענינים השייכים לנערה, שעליהם שייך לומר "כנגע נראה לי בבית" (שם, לה).
 (191) בשילוב שיחת כ"ף מנ"א תשי"ד.
 (192) וראה גם לקו"ש חל"ג ע' 11 ואילך (גם משיחה זו).
 (193) סוכה ב, ב.
 (194) ר"ה ו, סע"ב. וש"נ.
 (195) פסחים קט, א. וש"נ.
 (196) ראה גם לקו"ש חי"ז ע' 237. חי"ט ע' 368 הערה 51. ועוד.

(186) רפ"ו.

(187) ועד כדי כך, ש"אם היו כל המדינות שהוא יודעם ושומע שמועתן נוהגים בדרך לא טובה .. ישב לבדו יחידי .. יצא למערות ולחוחים ולמדברות כו", וענין זה אינו תוספת הידור ע"פ מדת חסידות, אלא פס"ד להלכה, כיון שמקום זה נחשב למקום סכנה, ולא רק ספק סכנה, אלא סכנה ודאית, כיון שברור הדבר שילמד מהם כו'.
 (188) ישעי' ג, יו"ד.
 (189) מצורע יד, מ.
 (190) והיינו, שלגירסת רש"י "באבן שבמקצוע". לוקה חבירו (השכז) רק באבו